

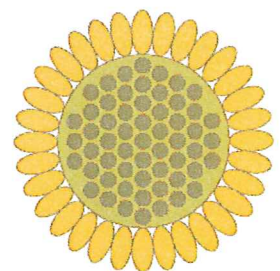
# VITSÅPROJEKTET

- Tillsynsprojekt inom miljömålet ”Friska vatten”

Rapport 2012

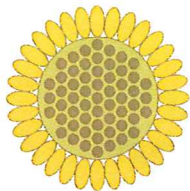
# RAPPORT

MILJÖ



**SÖDERTÖRNS  
MILJÖ- & HÄLSO-  
SKYDDSFÖRBUND**

136 81 Haninge  
**BESÖKSADRESS**  
Rudsjöterrassen 3D  
**TELEFON** 08-606 93 00  
**FAX** 08-606 93 01  
**E-POST**  
miljokontoret@smohf.se  
www.smohf.se



Handläggare: Mats Wälinder  
Tel: 08-606 93 14

## **RAPPORT FRÅN VITSÅPROJEKTET 2012**

### **BAKGRUND & SYFTE**

Vitsån är förorenad av bl a näringsämnen som t ex kväve och fosfor. Vitsån har fått klassificeringen måttlig ekologisk status utifrån belastningen av näringsämnen. Uppgifterna har inhämtats från Viss, Vatteninformationssystem Sverige som grundar sig på vattendirektivet.

Vattenmyndigheten har bedömt att det finns skäl att fastställa miljö kvalitetsnormen till god ekologisk status med tidsfrist till 2021. Det är ekonomiskt orimligt eller tekniskt omöjligt att vidta de åtgärder som skulle behövas för att uppnå god ekologisk status 2015. Om alla möjliga och rimliga åtgärder vidtas kan god ekologisk status förväntas uppnås 2021.

Syftet med projektet är att inspektera miljöfarliga verksamheter som har avrinning och miljöpåverkan till Vitsån inklusive tillflödena Rocklösaån och Hågaån och så långt möjligt minska utsläppen av näringsämnen, partiklar etc men även av andra miljöfarliga föroreningar som t ex kolväten. I projektet ska även granskning ske av utsläpp av processavloppsvatten, avfalls- och kemikaliehantering samt egenkontrollarbete.

### **OBJEKT/BRANSCHER**

Totalt inspekterades ca 30 miljöfarliga verksamheter som låg i närheten av Rocklösaån, Hågaån eller Vitsån. Det rör verksamheter i Haninge kommun som lantbruk (Berga naturbruksgymnasium samt mindre djurhållare/hästverksamheter), golfklubb (Fors Golf), handelsträdgårdar/växthus i tungelstaområdet, kommunens kompostanläggning för trädgårdsavfall, verksamheter i Håga industriområde bl a Håga bildemontering samt verksamheter i mindre industriområden nära Fors trafikplats samt Tungelsta.

### **GENOMFÖRANDE**

Från förbundet deltog följande miljöinspektörer: Mats Wälinder, Max Melin, Nilüfer Bozkurt, Christian Weyer, Anneli Johansson, Per Gröning samt Mika Silvikko. Projektledare var Mats Wälinder. Startmöte genomfördes 2012-08-29. Inspektioner har genomförts under september och oktober 2012.

Inspektioner genomfördes normalt med två inspektörer per verksamhet. Inspektioner var i regel oanmälda med för vissa verksamheter (större objekt) gjordes en bokning per telefon. En särskild checklista togs fram för att tillsynen skulle bli så likartad som möjligt.

För varje inspekterad miljöfarlig verksamhet upprättades ett ärende i förbundets ärendehanteringssystem. För verksamheter som inte betalade en fast årlig tillsynsavgift så debiterades en tillsynsavgift (timavgift) i enlighet med förbundets taxa för tillsyn.

## RESULTAT

En anmälningspliktig verksamhet som förbehandlar elavfall påträffades som inte var känd sedan tidigare. Kommunens kompostanläggning, belägen nära Hågaån, var känd då en anmälan tidigare har godtagits. I övrigt var besökta verksamheter icke anmälningspliktiga enligt miljöbalken.

Samtliga inspekterade verksamheter har fått en skrivelse/föreläggande från förbundet. Vid många verksamheter uppmärksammade förbundet brister utifrån miljöbalkslagstiftningen.

Brister som förekom vid ett flertal verksamheter var:

- \* Gödsel förvaring utfördes i anordning t ex container som var otät, där risk förelåg för spridning av näringsämnen till mark och grundvattnet. Vid ett lantbruk förvarades gödsel direkt på marken.
- \* Brister avseende förvaring av miljö- och hälsofarliga kemikalier inom- och utomhus, t ex beträffande avsaknad av invallning. Flera verksamheter hade dessutom golvbrunnar i närheten av en förvaringsplats utan invallning.
- \* Kontroller av cisterner innehållande spillolja och dieselbrännolja utfördes inte av ackrediterat kontrollorgan eller så uppfylldes inte föreskrivna kontrollintervall enligt NFS 2003:24. Ärenden med utdömande av miljöstraffavgift p g a utebliven kontroll har därför handlagts.
- \* Brister i avfallshantering enligt avfallsförordningen t ex genom att inte ha anmält egen transport av farligt avfall till länsstyrelsen. Anteckningar/journal förs inte hos verksamheter över årlig uppkomst och typ av farligt avfall. Vidare förekom det verksamheter som inte, i strid med Naturvårdsverkets föreskrifter, sorterar ut en brännbar avfallsfraktion.
- \* Behållarna med farligt avfall var inte korrekt uppmärkta (märkningskrav: avfallslag, avfallskod enligt avfallsförordningen och att innehållet är ”farligt avfall”)
- \* Säkerhetsdatablad saknas hos över miljö- och hälsofarliga kemikalier, vilket strider mot kemikalielagstiftningen.
- \* Oljespill, ofta från fordon/maskiner, upptäcktes på gårdsplaner och i mark.
- \* Bristande skötsel och kontroll av slam- och oljeavskiljare, t ex genom att oljenivåalarm inte fanns, var ur funktion eller att allmän kontroll (täthetskontroll m m) inte utförts av avskiljaren.
- \* Vid en verksamhet förekom biltvättning utomhus där tvättvatten rann ut orenat till dagvattennätet. I detta fall har förbundet meddelat ett förbud.

## UPPFÖLJNING OCH FORTSATT ARBETE

Allmänt gäller att verksamhetsutövarna behöver förbättra sin egenkontroll beträffande bl a miljörutiner samt åtgärda samtliga brister som förbundet konstaterat vid tillsynsprojektet. Allvarliga brister från inspektionerna har följts upp via redovisningar medan mindre brister följs upp vid nästa ordinarie tillsynsbesök.

För verksamheter som kräver återkommande tillsyn av förbundet t ex bilverkstäder, golfbana, växthus, olika verkstäder samt större lantbruk kommer de att inspekteras löpande i den ordinarie tillsynen. Dessa verksamheter betalar en fast årligt tillsynsavgift till förbundet. Övriga verksamheter inspekteras vid framtida tillsynsprojekt eller efter klagomål.

Tillsynsprojektet bedöms ha gått planenligt och skyddsåtgärder har vidtagits i enlighet med förbundets krav för att skydda Vitsåsystemet. Det är viktigt att även fortsättningsvis följa utvecklingen av Vitsån och gällande miljökvantetsnormer för att vid behov göra fortsatta tillsynsinsatser inom avrinningsområdet.